

Üldplaneeringu kehtestamise teade

Avaldamise algus: 29.11.2022

Avaldamise lõpp: tähtajatu

Türi Vallavalitsus avaldab teadaande [planeerimisseaduse \(PlanS\) § 91 lõike 2](#) alusel.

Türi Vallavalitsus teatab, et Türi Vallavolikogu kehtestas 24. novembri 2022 otsusega nr 56 Türi valla üldplaneeringu. Üldplaneering hõlmab kogu Türi valla territooriumi suurusega 1008 km².

Üldplaneering määratleb Türi valla ruumilise arengu põhimõtted ja suundumused, maakasutus ja ehitustingimused ning kujundab läbi arendustegevuse suunamise Türi vallas turvalise ja kvaliteetse elu ning ettevõtluskeskkonna.

Suund on kompaktsuse suurendamisele ja olemasolevate teede, tehniliste ja sotsiaalsete taristute jätkuval kasutamisele. Üldplaneeringuga määratakse tiheasustusalad, kus nähakse ette täiendavaid elamu-, äri- ja tööstusalasid ning vajadusel muu otstarbega maa-alasid. Hajaasustuspriirkondades hoonestuse kavandamisel eeldatakse planeeritava hoone lähiümbruses välja kujunenud asustus- ja hoonestusstruktuuri ning külatüübi järgimist, kuid ei seata väga täpseid maakasutus- ja ehitustingimusi.

Üldplaneeringu koostamisel keskenduti pigem kohalike väärtuste, miljöö, ajaloolise pärandi, maastikulise ja ruumilise omapära säilitamisele. Väljakujunenud omanäolist struktuuri väärtustatakse miljööväärtuslike hoonestusalade ja objektide ning väärtuslike maastike määramisega. Üldplaneeringuga väärtustatakse ja säilitatakse piirkonna terviklikke väärtuslikke põllumajandusmaid. Suur osa valla territooriumi metsadest on roheline võrgustiku tugialad või nende ühenduskoridorid. Metsade säilitamisel on keskkonnaaspekti kõrval oluline tähtsus ka turismi, puhkemajanduse ning metsa- ja puiduettevõtluse tooraine seisukohast.

Tootmise arendamisel on arvestatud selle sobivusega keskkonda ning logistilise asukohaga (paiknemine teede ja trasside suhtes). Üldplaneeringuga on jäetud piisavalt paindlikkust, et soodustada nii väikeettevõtlust kui ka suuremate tootmisettevõtete rajamist Türi valda. Ärifunktsiooniga alade arendamine on eelistatud olemasolevates keskustes. Tähelepanu on pööratud ka taastuenergia tootmisele nii, et see ei kahjustaks kohaliku omavalitsuse haldusterritooriumi väärtusi, kuid võimaldaks taastuenergia kasutusele võtmist kui ka tootmist. Türi valla läänepoolsele alale on määratud olulise ruumilise mõjuga objektina potentsiaalsed tuulikupargi alad.

Türi valla üheks oluliseks väärtuseks on kaunis looduskeskond (Türi voorestik, mitmekülgsed võimalused veematkamiseks, looduskaitsealused rabad ja maastikukaitsealad). Üldplaneeringuga tagatakse tasakaalustatud areng, mis väärtustab loodushüvesid, luues samas võimalusi ettevõtluse arenguks ja töökohtade loomiseks. Soodustamiseks alternatiivsete liikumisvahendite kasutamist ja tervislikemaid eluviise, on planeeritud matkaradu, jalgratta- ja jalgteid ning võimaldatakse puhkealadele hea ligipääsetavus.

Türi valla üldplaneeringuga täpsustatakse Rapla maakonnaplaneeringut 2030+ ja Järvamaa maakonnaplaneeringut 2030+ järgmiste teemade osas: rohevõrgustiku struktuurielementide paiknemine ja tingimused, väärtuslike maastike paiknemine, väärtuslike põllumajandusmaade paiknemine ja tingimused, jalgratta- ja jalgteede paiknemine, maardlate kategooriateks jagamine, linnalise asustusega alade piiride täpsustamine.

Üldplaneeringuga tehakse ettepanek arvata Järvamaa maakonnaplaneeringuga 2030+ määratud linnalise asustusega alade hulgast välja Käru, Säreveere ja Oisu alevikud ning Kabala, Türi-Alliku ja Reopalu külad, mis ei vasta linnalise asustusega ala tunnustele ning tehakse ettepanek määrata linnalise asustusega aladeks Türi linn ja Väätsa alevik.

Üldplaneeringuga tehakse ettepanek jätta välja Järvamaa maakonnaplaneeringuga 2030+ kavandatud Türi linna ümbersõit. Üldplaneeringu koostamise käigus tehti tee vajalikkuse hindamiseks analüüs, millest järeldus, et ümbersõidu rajamisega kaasneks negatiivne mõju maastikuilmele, rohevõrgustikule ja põllumaa kasutamisele ning ei saa välistada ebasoodsat mõju Natura 2000 võrgustikku kuuluvale Pärnu

jõe loodusalale. Analüüs tõi välja, et Türi linnast transiit- ja valla erinevaid regioone ühendava liikluse väljaviimine ei oma olulist positiivset mõju linnakeskkonna arengule, liiklussagedus on pigem vähenenud ning kesklinna piirkonda ringristmiku rajamine on liikluskoormusega seotud probleeme leevendanud. Lisaks transiitliiklusele võib ümbersõidu rajamine linnast mööda juhtida potentsiaalsed turistid, kes eelistavad suuremat liikluskiirust linna läbimisele. Samuti on Transpordiamet andnud üldplaneeringu menetluse käigus teada, et riigil ei ole teehoiukava põhimõtete alusel huvi riigiteede võrgustiku laiendamiseks Türi valla haldusterritooriumil.

Üldplaneeringu koostamisega paralleelselt korraldati keskkonnamõju strateegiline hindamine (edaspidi KSH), mille eesmärk on selgitada, kirjeldada ja hinnata üldplaneeringu elluviimisega kaasnevat olulist keskkonnamõju ning vajadusel määrata mõjude leevendusmeetmed.

Üldplaneeringu elluviimisega kaasnevad pigem positiivsed majanduslikud, sotsiaalsed ja kultuurilised mõjud ning mõju looduskeskkonnale. Üldplaneering on suunatud vallaelanike sotsiaalsete vajaduste paremale rahuldamisele ning loob võimalused ettevõtlusega tegelemiseks, arvestatud on looduskeskkonna hoidmise vajadusega. Negatiivne mõju võib tuleneda looduskeskkonnale eelkõige tehiskeskonna loomise või laiendamisega, kuid KSH aruandes on toodud meetmed selliste mõjude vältimiseks või leevendamiseks.

Üldplaneeringu koostamisel on KSH tulemustega arvestatud ning üldplaneeringuga ei kaasne olulisi keskkonnamõjusid ega piiriülest keskkonnamõju.

Üldplaneeringu kehtestamise otsusega saab tutvuda <https://bit.ly/3OSV12b>.

Üldplaneeringu materjalidega saab tutvuda Türi valla veebilehel <https://www.tyri.ee/uldplaneering1>.

Türi Vallavalitsus

Järva maakond, Türi vald, Türi linn, Hariduse tn 3

Telefon: +372 3848200

E-post: vallavalitsus@tyri.ee

Teadanda number 2008294